

NOTAT

Finanstilsynet

27. april 2009

J.nr. 600-0615

/ubp

Information om renteændringer til kunder med variabelt forrentede lån

Indledning

Finanstilsynet blev i december 2008 bedt om sammen med Finansrådet og Forbrugerrådet at sikre kunder bedre information om renteændringer. Dette arbejde blev sat i gang, fordi man fandt, at bankkunder ikke informeres godt nok om renteændringer især i en tid, hvor der er sket voldsomme ændringer af renten og hvor dette kan have ganske alvorlige konsekvenser fx ved, at et låns løbetid ændres med op til flere år.

Model til information

Finanstilsynet har sammen med Forbrugerrådet og Finansrådet opstillet følgende model til at sikre bedre information om renteændringer:

- Der udsendes information om renteændringer til kunder med lån.
- Ordningen omfatter både privat- og erhvervskunder.
- Alle kunder med netbank orienteres om renteændringer via en besked, der sendes til vedkommendes postkasse i netbanken. Orienteringen skal som minimum have samme karakter som de nuværende annoncer om renteændringer. Orienteringen opfordrer kunden til at søge yderligere information enten på kundens kontooversigt i netbanken eller ved henvendelse til banken. Orienteringen er vederlagsfri for kunden.
- Øvrige kunder tilbydes en tilmeldingsordning, hvor kunden får samme information som via netbank.
- Det henstilles, at der ikke opkræves betaling for information via elektronisk kommunikation (sms/e-mail)
- Kunder der ønsker information via brev får mulighed herfor, men kan opkræves et gebyr.

Ifølge Finansrådet vil de forskellige datacentraler kunne etablere det tekniske set up til modellen, så ordningen kan iværksættes fra 1. oktober 2009.

Både Finansrådet og Forbrugerrådet kan tilslutte sig modellen. Forbrugerrådet bemærker dog, at modellen ikke er optimal, og at rådet alene betragter den som en overgangsmodel, indtil det nye forbrugerkreditdirektiv træder i kraft.

Regelgrundlag i dag

Det følger af kreditaftalelovens § 15, stk. 4, at en kreditgiver skal informere forbrugeren om enhver ændring i den årlige nominelle rente eller de øvrige kreditomkostninger, når ændringen indtræder. Oplysningen kan gives ved, at der gives forbrugeren særskilt underretning om ændringen eller ved annoncering herom i dagspressen i forbindelse med oplysning om ændringen i det førstkommende kontoudtog.

Der er derfor ikke et ubetinget krav om, at renteændringer skal meddeles individuelt i forbindelse med at de gennemføres. Gør en kreditgiver brug af muligheden af at annoncere en renteændring i dagspressen, skal der gives individuel meddelelse i det førstkommende kontoudtog. Kreditaftaleloven og anden lovgivning stiller ikke krav om, hvor ofte forbrugeren skal have et kontoudtog.

Der findes ikke tilsvarende regler for information til erhvervskunder. I erhvervsforhold er information om renteændringer et spørgsmål, som er reguleret af parternes aftale.

Forbrugerkreditdirektivet

Der er vedtaget et ny direktiv om forbrugerkreditaftaler, der skal være implementeret inden den 12. maj 2010. Dette vil ske ved, at der udarbejdes en revideret kreditaftalelov. Justitsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til, hvordan direktivet skal implementeres i dansk ret.

Det følger af direktivets art. 11, at

"Forbrugeren underrettes, hvor det er relevant, om enhver ændring i debitorrenten på papir eller på andet varigt medium inden ændringen træder i kraft. Der angives oplysninger betalningernes størrelse, efter at den nye debitorrente er trådt i kraft, og såfremt betalningernes antal eller hyppighed ændres, oplysning herom."

Bestemmelsen åbner op for, at man kan give oplysningerne med jævne mellemrum i tilfælde, hvor ændringen i debitorrenten skyldes ændringer i

en referencesats, som er gjort tilgængelig for offentligheden på en passende måde og hos kreditgiver.

Er der tale om en kassekredit skal debitor jf. art. 12, stk. 2 orienteres om enhver stigning i debitorrenten eller andre omkostninger, inden ændringen træder i kraft. Informationen skal gives på papir eller andet varigt medium. Er der tale om en referencerente, kan informationen dog gives i et kontoudtog.

Direktivet forholder sig ikke til, hvilke gebyrer der kan opkræves i forbindelse med en kreditaftale, og dermed heller ikke til, om der kan opkræves et gebyr for give forbrugeren de i art. 11 og 12 krævede oplysninger. Evt. gebyrer skal fremgå af kreditaftalen.

Generelle oplysninger om bankkonti, omkostninger mv.

Finansrådet har spurgt en række af deres medlemmer om de har mulighed for at etablere informationssystemer og hvad omkostningerne hertil vil være.

Finansrådet har oplyst, at der i Danmark skønnes at være ca. 6.3 mio. kontohavere. Dette tal omfatter både private og erhvervs-kunder. Der kan foretages en opdeling på privatkunder og erhvervs-kunder. Dog kan denne opdeling nogle steder alene foretages på baggrund af en sondring mellem henholdsvis cpr- og cvr-nummer, hvilket ikke i sig selv er præcist nok til at foretage sondringen. Sondringen kan ligeledes være svær at foretage i forhold til mindre erhvervsdrivende, som fx landmænd og mindre håndværksvirksomheder. Det skønnes at ca. 60 % af alle kunder har netbank.

Ifølge Finansrådet vil de administrative omkostninger ved at sende et brev til en kunde beløbe sig til mellem 15 og 25 kr. Dette beløb dækker omkostninger til brevpapir, udprintning, kuvertering, porto og forsendelse. Information via elektroniske medier som sms, e-mail eller via post i netbanken vil være væsentlig billigere – fx vil det koste mellem 0,20 kr. og 1 kr. at sende en sms.

Hvis der skal sendes individuel information til kunderne, som beskriver de konkrete konsekvenser af renteændringen for kunden, vil omkostningerne blive væsentlig højere og det vil kræve store ressourcer, hvis alle kunder skal have informationen umiddelbart efter en renteændring.